

10 Klúčových pojmov Slovenské národné hnutie

1. **Osvietenstvo:** Obdobie charakterizované atmosférou racionalizmu, vedeckosti a vecnosti, zamerané na šírenie vedeckých poznatkov (Vek rozumu). Osvietenský človek vnímal seba a spoločnosť cez vedu.
2. **Romantizmus:** Myšlienkové obdobie, ktoré prevládalo v prvej polovici 19. storočia a ktoré kládlo dôraz na citové a vnútorné postoje, intuíciu a túžbu po jedinečnosti.
3. **Národ:** Spoločenstvo ľudí so spoločnou históriou, jazykom, kultúrou, spôsobom života a spoločným územím. Za najdôležitejšie znaky národa považovali vzdelanci ľudovú kultúru a jazyk.
4. **Národné povedomie:** Presvedčenie, že človek je prirodzeným členom národa, do ktorého sa narodí alebo ktorého jazykom hovorí.
5. **Slovenské národné hnutie:** Dlhotrvajúci a zložitý proces utvárania modernej podoby národa, ktorý prechádzal rôznymi etapami vývoja.
6. **Bernolákovská generácia:** Prvá generácia národných vzdelancov (1780 – 1820), nazývaná aj osvietenská, sústredila sa na kultúrnu osvetu a spisovný jazyk.
7. **Kollárovská generácia:** Druhá fáza národovcov (1820 – 1835), ktorá sa zameriavala na rozvíjanie spolupráce s inými slovanskými národmi, napríklad s Čechmi.
8. **Štúrovská generácia:** Tretia, najmasovejšia a najúspešnejšia generácia národných vzdelancov (1835 – 1848), ktorá sledovala už aj politické ciele Slovákov a uzákonila spisovný jazyk.
9. **Etnikum:** Príslušníci nejakej národnosti alebo národa. Habsburská monarchia bola mnohonárodnostným štátom s rôznymi etnikami.

10. **Etnografia (Národopis):** Historická veda, zaoberajúca sa štúdiom národa, jeho kultúrnymi, spoločenskými a náboženskými pomermi. Zakladateľom slovenského národopisu je Ján Čaplovič.